

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ,

organ oficial al revizoratului școlar, al comitetului școlar județean și al asociației învățătorilor din județul Sălaj.

Director: Ioan Mango.

Redactor: L. Ghergariu.

Preocupări.

Rostul conferințelor populare.¹⁾

Unii dintre făuritorii viitorului și conducătorii prezentului sunt cu drept cuvânt învățătorii. Învățătorii, fiindcă lor le încredințează neamul cel mai scump tezaur copiii, cărora ca mlădițelor tinere le poți da ori ce formă, forma ce va lua opera în mâinile arhitectului atârână dela iscusința sa și dela bunavoință de a face, care se naște numai când ești satisfăcut sufletește și trupește. Învățătorul nu numai că formează viitorul, dar influențează cu o mare putere asupra prezentului, asupra mediului unde trăiește, asupra generației contemporanea lui. Influența asupra generației adulte o exercită prin munca extrașcolară. Munca extrașcolară a învățătorului se compune din exemple date prin viața, puterea sa și din sfaturi expuse în conferințe. Această muncă are o mare însemnătate fiindcă prin ea și-o ușurează pe cea din școală, formând un mediu bun pentru tinerile vlăstare, care vor forma viitorul, astfel viitorul crescut în mediul bun al prezentului va trebui să devină și el bun, căci pe lângă ereditate mai contribuie la felul de a fi al cuiva și educația ce o primește. În zădar va face învățătorul în școală totul nefăcând și în afară de școală, nu face nimica, căci poate tot spune el băiatului »fă

1) Fragmente din conferința ținută la adunarea subsecției Jibău.

cutare lucru», văzând în viață contarul nu face ce i-am spus.

Conferințele fiind a o parte însemnată a muncii extrașcolare am să vorbesc despre ele.

Conferințele sunt un mijloc de a cultiva și a determina la acțiune sufletele. Cultivă, deoarece cel ce le face concentrează în ele rezultatul unei serii de studii și observațiuni îndelungate, făcute în decurs de timp, iar cel ce le aude însușește pentru sine studiile, observațiunile, expuse în ele, într'un timp relativ scurt, câștigându-și astfel cunoștințe cu economie de timp, rămânându-i cel mai prețios lucru, timpul, pentru alte îndeletniciri.

Cu toții avem folos din conferințe, dar mai mult profit au acei ce nu știu sau nu pot a-și însuși pe altă cale cunoștințe și aceia în sufletul cărora zac comori în neactivitate. Cu durere trebuie să recunoaștem că mulțimea neamului nostru face parte din aceasta categorie. Când odată știm aceasta stare dăunătoare, știm și mijlocul de a o îndrepta, ar fi un păcat strigător la cer a sta cu mâinele în sân. Trebuie să muncim pentru îndreptare căci doar: »Păstorul cel bun sufletul său și-l pune pentru oi«.

Însemnătatea conferințelor populare a fost văzută și de regretatul Spiru Haret fost Min. al Inst. publice, care a îndemnat pe învățători la facerea de conferințe venindu-le în ajutor prin modele de conferințe colectate și publicate la îndemnul său de Gheorghe Coșbuc. Munca lor și-a ajuns scopul dorit, deoarece în urma acestor conferințe, azi în cele mai multe comune din vechiul regat se găsesc și cooperative populare.

Acesta e rostul conferințelor populare ca prin ele să ne luminăm neamul și să-l trezim din somn la viață. Când avem un băiat care nu respectă ordinea, căutăm originea acestui rău, aflând că nu o știe, îl luminăm asupra ei, tot astfel vom proceda și cu poporul prin conferințele populare, văzându-le greșelile le vom căuta originea pe care delăturându-o îi va pieri și efectul. De regulă izvorul tuturor relelor este ne-

știința, care este izvorul relelor fizice și psihice, căci dacă bunăstare materială sprijină cultura, «celui flămând pâinea îi este în gând», apoi bunăstare materială nu poate veni fără cultură, așa că acestea două lucruri sunt strâns legate la oaltă. Neștiința fiind izvorul tuturor relelor pe ea o vom nimici de unde există.

Așa vom căuta să înțeleagă odată poporul rostul științei de carte și cu aceasta însemnătatea școlii, nu numai din punct de vedere material, ci și moral. Aci trebuie să punem întâi de toate pârghiile noastre, să căutăm a ridica cât spre mai mare însemnătate pentru ei școala, izvorul luminii și a culturii, căci ea are să-i ridice în urmă mai departe pe calea progresului.

Deoarece numai uniți prin dragoste sinceră vom putea răzbate spre țintă, spre scop, spre mărirea neamului și-a țării noastre, le vom insufla iubirea de neam și țară, prin expunerea de exemple, vitejiile trecutului și binele de care ne bucurăm azi într'o țară liberă, independentă, dar tot odată să nu ascundem nici năcazurile zilei de azi, și ele trebuiesc expuse și motivate, cum sunt: nevalorizarea produselor agricole, mărirea dărilor în proporție cu câștigul, atunci poporul își va forma o idee verosimilă despre neam și țară și nu va murmura contra lor, scăzându-i astfel dragostea de ele, care a ținut și poate ținea singură neamurile unite și fericite. Din contră, odată bine orientat va lupta contra relelor ce băntuie în casa sa, țara sa și între frații săi, neamul său și astfel temelie țării și a neamului fiind sprijinită, vom prospera spre mai bine. Tot aci le mai putem aminti despre însemnătatea votului arătându-le ce hotărâtor este el prin vot la felul sortii sale, fiind îndreptat nu-și va da în viitor votul său la toți amăgitorii pentru un pahar de rachiu, ci va căuta a-și alege conducători vrednici cari nu se vor gândi la buzunarul lor numai.

Prin conferințe vom căuta a mântui credința strămoșească de valurile ce caută a o nimici, arătându-

le rolul însemnat ce a avut credința noastră în mântuirea noastră a tuturor, vom arăta scopul diferitelor secte, ca pocățismul care azi se lățește uimitor. Ca să oprim acest regres în calea bunului mers a credinței mântuitoare omenirii, vom arăta țaranilor scopul acestor ipocriți și a cui unealtă sunt bieții ademeniți, vom trage jos depe ei masca sfințeniei cu care ei voiesc a ne face miei, ca în urmă ei, lupii, să-ne poată mai ușor momi. Aci mai ales sunt datori să muncească cei cari se consideră ca urmași a prea bunului Isus Chistos, preoții, satisfăcând și ei poporului dorința de a ști, îndrumându-i pe căile cele adevărate în interpretarea Sfintei Scripturi.

În părțile unde începe să se lase portul național vom căuta a-l readuce, pe lângă exemplul ce le-am putea servi și prin conferințe, arătându-le avantajele acestui port ca preț, calitate și frumsețe.

Țara noastră având tot ce-i trebuie pentru dezvoltarea înfloritoare a comerțului și-a industriei plătându-se din mânele străinilor și acești doi factori contribuind în mod direct la asigurarea traiului, în mod indirect la ridicarea culturai și a artelor le vom proteja în conferințele noastre, arătând poporului nesocotința ce face când își ține 5—7 copii la 3—5 jughere de pământ, pe când străinii trăiesc apărați de grija vieții trupești și sufletești sub scutul comerțului și-a industriei, să-i scoatem din greșeala de a crede, că a fi meseriaș înseamnă a fi slugă și a fi comerciant înseamnă a fi tâlhar. Le mai putem câștiga dragostea de comerț și industrie aducându-le de exemplu viața oamenilor mari, cari s'au ridicat din aceasta breslă, așa cum tăietarul de lemne Lincoln și croitorul Iohanson au ajuns președinți ai Statelor-Unite, cum marele politician al Angliei, Pēel a fost postăvar, cum comerciantul de covrigi Bencamin Franclin ajunge mare inventator, mai putem să-le câștigăm dragostea de acestea două lucruri punându-le ca exemple oamenii din comuna lor sau din comunele vecine, cari cu ajutorul meseriei sau cu a comerțului din oameni fără stare ajung la o stare de dorit. Cu acest îndemn

vom continua până ce și vor forma convingerea că nu meseria face pe om, ci omul face meseria.

Le vom da îndemn prin conferințe să se întrunească în societăți cooperative și bănci populare, deprinzându-i astfel la economie și la întrebuințarea valorii numerale, făcându-i a înțelege însemnătatea de circulație a monedei și detrimentul de a o ținea în ladă.

Vom lupta contra obiceiului de a-și pierde iarna timpul prin cârciume, cu aceasta contra alcoolului și a nicotinei prin arătarea răului ce aduce asupra individului și-a societății, le vom arăta diferite ocupațiuni cu cari să-se îndeletnicească iarna, acestea ocupațiuni vor varia după regiune, unde sunt nuiele vor împleți corfe și coșuri, unde este lemn mult îi vom deprinde la industria lemnului și așa mai departe.

Trăind cu toții într'o țară agricolă le vom da sfaturi în acest domeniu, îndemnându-i tot odată la cultivarea dealurilor pustii cu viță de vie, îi vom iniția în creșterea albinelor și a vermililor de mătase.

Deoarece în ori ce lucru avem lipsă întâi de toate de sănătate, le vom da noțiuni de igienă referitoare la menținerea sănătății copiilor și a adulților.

În timpul războiului poporul văzând că numărul său a decis totul și că lui cu mai puține drepturi i-s'au impus mai multe datorii, a căutat și caută a-și face dreptate. Deaceia el acuma aleargă în toate părțile după ea și aci ne este rolul nostru ca luminători ai lor, să-le luminăm calea. Căci acum mai mult ca ori când este nevoie a înbrățișa cu toată însuflețirea această înaltă și nobilă misiune de luminători ai poporului, mai ales azi când fericirea se clatină de înfluența diferitelor curente al căror scop este distrugerea noastră cu curentul de democrație, exagerată de bolșevism. Tinderea poporului spre guvernarea mulțimei, spre democrație, se va înfăptui; dar așa cum trebuie să fie ea naturală, nu cum diferiți străini ar vrea s'o facă. Contra acestui curent trebuie să luptăm prin arătarea adevăratei democrații

Aci trebuie să facem instrucție și educație în sociologia politică, arătând poporului că și în țara noastră se bucură de libertate într'o măsură oareșcare având diferite drepturi, cari drepturi natural îi impun și datorii pe cari să le îndeplinească spre binele său și a altora, spre binele întregii societăți din care face parte.

Acesta cred că ar fi în general rostul conferințelor populare.

Valeriu Oșian

inv. Șoimuș.

Cultivarea portului național cu ajutorul atelierelor școlare.

Existența unui neam este asigurată atunci când poporul este crescut în iubirea de tot ce e specific al său. Conștiința națională este puterea de rezistență. În trezirea conștiinței naționale școala are cea mai însemnată parte de muncă. Sufletul de viață națională se întărește în școală unde învățătorii fac tot posibilul pentru a crește copiii în sentiment național. Și prin ce se întărește sentimentul național? Nu prin insufletire pentru tradițiile strămoșilor? Nu prin îndrumarea școlărilor, să poarte costumul național care asemenea este exteriorizarea originii noastre?

Ca să ne putem da seama de importanța ce trebuie să aibă, mai ales astăzi, portul nostru național care nu este urmarea unui capriciu, ci se întemeiază pe tradiții, să vedem care îi este originea.

Astăzi cred, nimeni nu mai contestă că ne tragem originea dela falnicii Romani și neînfricații Daci. Dovedim că suntem urmașii lor între alte multe și prin faptul că purtăm și portul; să căutăm a dovedi pe cât se poate pentru că unora să le întărim convingerea, iar la alții s'o formăm și întărim, că suntem urmași ai bravilor ce au fost în stare: unii să cucerească aproape jumătate lumea iar alții au știut a-și impune

voința lor chiar către cei mai tari, și știau să moară până la unul în jurul regelui lor: atunci când atâta le mai rămăsese de făcut.

Dovezile se pot vedea astăzi în toate urmele ce le-a lăsat aici înaintarea victoriosă a oștirilor ce cucerău sau așezărea pașnică, tot a aceluiași ostiri și anume: Podul de peste Dunăre construit de Romani cu ocazia trecerii în Dacia în anul 105 d. Cr. Monumentul deja Adam Clissi (azi parte din ruinele lui se află la muzeul de ist. nat. din București).

Mărețe scene în care ai multe de văzut și de învățat și între aceste multe se găsește și ceace ne interesează pe noi? Originea portului nostru național și în legătură cu aceasta originea noastră de români pe aceste ținuturi. Coloritul portului național. În genere pe pânză albă se brodează cu roșu, galben, albastru și negru. Culori cari se întrebuintează mai mult sau mai puțin după gustul celei, care-l poartă.

Originea culorilor a fost găsită tot la Romani și anume la orașul Pompei care a fost veacuri întregi sub lava aruncată din Vezuviu s'a găsit nealterate culori de o frumuseță rară, dar cred, că Vă amintiți că și Dacii cunoșteau și întrebuintău tot așa de bine culorile ca Romanii.

Acum când cunoaștem originea portului național să luăm în discuție făcând o mică comparație, între portul de acum câteva decenii, și portul de acum atât al bărbaților, cât și al femeilor, descriindu-l pe cât se poate arătându-i frumusețea și să vedem ce s'a mai adăugat sau suprimat.

Dacă ne ducem Duminecă sau în sărbători la horă avem ocazia să vedem perândându-ni-se prin fața bărbați așa fel îmbrăcați în cât te uimesc, mai ales dacă ești vizitator rar al satelor. Li vezi și nu-ți vine să crezi ce sunt; Sunt Romanii legionari ai-lui Traian sau flăcăii noștri.

Dacă însă a doua zi de dimineață te duci în calea pe unde aveau eșire la lucru, aveai să vezi cu

mirare că aceia-și flăcăi seamană mai mult cu foștii locuitori ai acestor ținuturi.

Acest port din ziua de lucru era întrebuințat ca haină și de sărbătoare în timpul iernei, această este ușor de justificat, intrucât portul Romanilor era făcut pentru anotimp pururea primăvară.

Asemenea bărbaților, femeia și fata la același loc de petrecere, să nu credeți că se lasă mai pe jos.

Imbrăcată cu iia al cărei grumazi era parcă lucrat de mâini de zâne, cu ac și fire nevăzute, niște poale simple a căror albire era scoasă în evidență de un șorț țesut în lână cu alesături fine dar migăloase și o catrință asemenea țesută cu multe și fine alesături, și ca să desăvârșească aceasta imbrăcămintea avea pe cap o invăliitoare așezată în chip isteț, care numai Româncelor le sta bine ca să poată storce admirația streinilor.

Așa gătită cu portul ei drăguț pare o regină nu alta. Mai ales fetele cât erau de drăguțe în portul lor, chica pe partea dreaptă a frunței și capul legat cochec cu marama, făcea să steie în loc flăcăii și să le admire.

Cum vedeți portul de acum câteva decenii atât al bărbaților cât și al femeilor era identic aproape cu al strămoșilor lor de acum 1800 de ani și cred-că nime nu mai poate contesta acest lucru! Frumusețea portului național stă din alcătuirea sa și așa de strânsă legătură există între părțile componente, încât dacă te incumetri să suprimi una di ele și-ar pierde cu totul farmecul cel-a avut. Simplitatea lui este plăcută și în același timp și impunătoare.

Dacă iei și examinezi de aproape un costum vei vedea că combinația culorilor și locul unde fiecare sunt puse, îți farmecă privirea și-ți ia ori ce putere de a critica.

Din câte am văzut până acuma nu se poate nimeni opune că ar fi mare diferență între portul din secolul nostru și deacum 18 secole; deci cu aceasta să ne ținem mândri că poporul român a fost în

stare să-și transmită din generații portul fără nici o schimbare.

Surprinzătoare este astăzi starea de lucruri cu portul național, se vede de o vreme încoace tendința de a strica tot ce-i frumos și original. Portul dela un cârd de vreme încoace a început a fi ajustat. Așa în unele locuri sa suprimat, cojocul drăgăla și al fetelor, iar în loc de chică, astăzi ele poartă breton ba mai sunt și frizate și cu aceasta s'a suprimat și invalitoarea capului. Și după suprimarea acestor două părți esențiale și chiar importante, urmează încărcarea și impestrițarea iiei și a catrinței. Se vede o tendință din ce în ce mai mare a se înlocui țesăturile cu brodării copiate, admise numai de cele certate cu munca.

Sortul sa suprimat și el, până la o vreme se căuta a se face lux cu el și pentru aceasta trebuia să fie de mătăasă. Dacă se mai lucrează costume naționale apoi materialul din cari sunt făcute este de o calitate cât se poate de costisitoare. Un costum confecționat din astfel de material este scump, puțin trainic și nici frumos.

Astăzi la orașe nu mai vezi în portul național decât puține doamne la ocazii foarte rare.

Portul nostru național are mare importanță din două puncte de vedere și anume: Național și economic. Ori când pe lângă alte multe cauze portul național făcând abstracție de frumusețea și armonia ce o intruchipează-a fost un ajutor puternic, care a în-suflat Românilor din părțile asuprite, rezistarea cu îndârjire la orice încercare de desnaționalizare. A fost un imbold puternic la persistarea în încăpăținare în a vorbi românește, la stăruința de a se da drepturi cât mai multe și mai largi, de a avea biserică, de a se cânta românește în biserică și în fine alte multe.

Din punct de vedere economic.

Dacă conziderăm ca tot materialul ce trebuie pentru un costum se produce în gospodărie și dacă

tot în aceeași gospodărie se și lucrează costumul, vă puteți închipui economie de bani în ceia-ce privește cheltuiala casei. În același timp femeea are ocazia să-și îmbrace casa cu ocazia aceasta, să-și îngrijească casa și de copii.

Cu portul național se poate face variațiune ca și cu modelele parisiene.

Avem în țara noastră, după ținutari, variate feluri de porturi, care de care mai frumoase. Așa printre cele mai frumoase se pot număra Orăștie, Săliste, Muscel, cele din jurul Piteștilor și altele; Cu aceste modele o femeie deșteaptă își va ști face cămăși, catrințe, șorturi, și brăie cosute, fiecare deosebite una de alta și având astfel la îndemână un port din oricare ținut dorește.

VII. Pentruca portul nostru național să fie reîntronat se impune o mai mare atenție din partea tuturor românilor, și atenția nu costă decât în gestul modest dar totuș binevoitor națiunii, ce l'ar face toți purtând portul național. Nouă ni se impune sarcina de-a propovădui și infiltra în sufletul tuturor, în școala și afară de școală, dragostea pentru acest tezaur al neamului românesc.

Mai ales azi când avem ateliere pe lângă școli, unde se poate țese să stăruim pe lângă eleve că fiecare să fie obligată a-și face câte un costum național. Și unde nu este atelier, dar mai cu seamă unde școala dispune de atelier, datoria noastră sfântă este a însufleți pe elevi pentru dragostea și iubirea portului național. Să ne silim a-i convinge că țara lor este cea mai bună țara, că neamul lor este cel mai viteaz, cel mai nobil dintre toate neamurile, deci să urmeze calea lor, să iubească portul național care trebuie să fie cea mai frumoasă, cea mai elegantă haină din lume pentru noi.

Carei, luna Maiu 1927.

Elisabeta Filep Gozartu,

învățătoare.

Chestiuni didactice.

Mijloace de civilizație — la alții de Dr. V. Gomoiu.

În luna trecută am vizitat Danemarca. Țară mică, a cărei suprafață măsoară abia 40.000 km. p. — mărită cu Slesvigul—câștigat după război dar fără război — și cu o populație de circa 3.500.000 suflete, din care 700.000 locuiesc în capitala Copenhaga. Poți ajunge acolo cu trenul, traversând peninsula Iutland sau direct peste Marea Baltică. Părăsind solul la Warnemünde (Germania), călătorii își păstrează locurile în vagoane căci întregul teren — cum era al nostru, compus din 6 vagoane mari — se îmbarcă pe vapor (feribot) pentru a ajunge la Gjedser (Danemarca). Te uimește ușurința și repeziciunea cu care se face această operație de îmbarcare și debarcare a trenurilor, care se repetă apoi (la Vordimborg) pentru a trece de pe insula Laaland pe Seeland unde se află Copenhaga. Când am văzut că, pe acelaș vapor, alături de trenul nostru s'a mai îmbarcat un tren de marfă (cu 8 vagoane) și încă 7 auto-mobile de turiști, m'am gândit fără să vreau și cu părere de rău, la greutatea pe cari le întâmpinăm noi pentru trecerea Dunării.

Dar, fiindcă dela primul pas pe care-l faci în mica Danemarcă te impresionează altceva decât în România Mare — o disciplină neobișnuită și o curățenie deosebită a oamenilor și a locurilor, saluturi și mulțumiri care se dau de către toți, tutulor și în toate ocaziile, etc., etc. — am căutat să aflu cui se datorește acea stare, care seamănă a civilizație.

Nu mi-a fost însă greu să aflu câtă mare atențiune se pune acolo în direcțiunea culturii.

Instrucțiunea lor primară este răspândită până în satele cele mai sărăcicioase; învățământul — pentru băieți și fete — e obligatoriu (între vârsta de 7—14 ani) și absolut gratuit pentru săraci. Danezii își fac un punct de onoare din a-ți arăta instituțiile lor culturale și educative, care sunt dotate cu tot ce progresele moderne pot să pună la dispoziție. Toate

școalele publice de copii au bibliotecile lor, colecțiile lor zoologice și botanice, laboratoriile lor pentru demonstrații practice, etc. fără a mai vorbi de instalațiile lor igienice (săli de baie, de exerciții fizice, etc.).

Deși erau în curs de vacanță școlară, totuși, aproape zilnic, profesorii în grup cu elevii din clasele respective mergeau afară la câmp, unde făceau muzică, exerciții gimnastice și școală educativă.

Nu există absolut nici o deosebire de tratament din punct de vedere al instrucției și al educației, între fiul sau fiica țăranului cel mai sărac și între moștenitorul celui mai bogat om, — toți sunt pregătiți ca să fie »domni«, adică harnici și cinștiți vor fi fiind, dat n'am întâlnit acolo »controlor« nici în tren nici în tramvai, iar bicicleta (mijloc de locomoție foarte obișnuit) este lăsată în drum (există rastele speciale) fără lacăt și fără teamă să fie schimbată ori să dispară cu totul.

Absolvenții și absolventele cursului primar, care nu merg la învățământul universitar, au la dispoziție numitele »Folkchojskelerne« — adică școale populare înalte, create după modelul istoriografului-ecclesiast Grundtvig (care a fondat întâia școală în 1864) și care sunt azi răspândite în toată Danemarca.

Scopul acestor școale este acela de a răspândi și de a întreține printre tineri — țărani și țărance — cunoștința tuturor chestiunilor care au importanță pentru prosperitatea și viitorul țării și pentru dezvoltarea caracterului național din toate punctele de vedere. Un curs durează 3—5 luni și în acest interval »elevii« dorm și mănâncă la școală.

Dar, nici după ce au terminat instrucția publică obligatorie, danezii nu sunt lipsiți de posibilitatea de a se instrui. Din contră, comunele, concurând cu statul, însrețin un foarte mare număr de biblioteci, grădini botanice și zoologice, muzee etc. cari servesc progresul vieții culturale.

Mica Danemarcă are nu mai puține decât 652 biblioteci în districtele rurale, care închid 1,200.000 volume, iar capitala Copenhaga are singură 78 biblioteci publice, fără a mai vorbi de acele atașate diferitelor școale sau de considerabila »Classenske Bibliotek« cu 700.000 volume, care este atașată Bibliotecii Universității, ori de marea și frumoasa Bibliotecă Regală din castelul Kristiansborg, care posedă 850.000 volume imprimate, fără de manuscrise și alte colecții.

Cele 78 »Biblioteci comunale» din Copenhaga, formează »Biblioteca generală a oraşului«, al cărui scop, clar exprimat este » să ajute dezvoltarea instrucţiunii publice«, punându-se la dispoziţia cetăţenilor literatura daneză şi străină — de ori ce gen (instrucţivă, profesională şi de agrement).

Folosinţa acestor biblioteci — cari sunt deschise zilnic, de dimineaţă şi până seara, fără vacanţă — este absolut gratuită. Imprumul cărţilor acasă — care este şi el gratuit şi fără cauţiune — se face însă numai către cetăţenii comunei respective — bărbaţi şi femei cari au trecut vârsta de 14 ani. Aceste biblioteci comunale aparţin tuturor cetăţenilor şi sunt absolut sub controlul şi paza publică — neînţelegând de altfel nimeni că cineva ar putea fura sau reţine vre-o carte. Pentru acest cuvânt intrarea în sala de lectură este liberă pentru toată lumea, absolut fără nici o formalitate, iar cărţile atât în secţia de împrumut, cât şi în sala de lectură — sunt depuse în rafturi deschise, accesibile oricui. Bibliotecarul îşi face totdeauna o plăcere să conducă pe turişti prin bibliotecă să le arate tot şi să dea orice explicaţiuni ce i se cere.

Una din aceste mândre biblioteci — ne mai găsimu-se case goale şi nici locuri virane pentru construit — este adăpostită în monumentală biserică »Sf. Nicolae«. Aşezându-se paravane de sticlă dela o coloană la alta, biserica a fost despărţită în lungul ei în trei încăperi: una la mijloc, care a rămas tot biserică — sală de reculegere, casă de închinăciune, alta în dreapta, care serveşte ca sală de lectură şi depozit pentru reviste şi ziare.

Ce împreunare frumoasă!

Cititorule, care n'ai văzut toate acestea sau poate nici n'ai mai auzit de ele, ia aminte de reclama mare pe care ne-am deprins să o facem cu puţinul cât îl avem şi gândeste-te cât de mult ne mai trebuie. Sprijină cu vorba ta şi ajută cu fapta, ca să putem ajunge şi noi acolo unde trebuia să fim şi unde se poate ajunge dacă este bunăvoinţă, căci în numerile viitoare eu voi mai destăinui şi alte constatări demne să ruşineze pe unii şi să ambiţioneze pe alţii — iar dacă îţi va obiecta cineva cu vechimea civilizaţiei daneze, răspunde-i că bibliotecile de mai sus funcţionează în baza legii din . . . 1920.

Din »Cuvântul«.

Autoritatea învățătorului în școală.

Autoritatea învățătorului în școală depinde în primul rând de dânsul. Învățătorului ca educator îi trebuie anume calități morale și însușiri sufletești alese cari să influențeze pe micii școlari, direct și indirect. Învățătorul conștiu de rolul lui în educație trebuie să fie un om bine pregătit din toate punctele de vedere, atât teoretic cât și practic. Din punct de vedere teoretic să cunoscă bine toate principiile pedagogice, didactice și metodice. Din punct de vedere practic, condus de spiritul critic, va aplica principiile astfel ca să facă școală iubită și cercetată de copilași. Prin urmare învățătorul educator, va fi un om moral, iubitor de copii, interesându-se de fiecare deopotrivă, fără deosebire de starea materială și socială. Să aibă în vedere că școala este o familie compusă din mai mulți membri, unde învățătorul este ca un părinte, purtător de grije a celor mici, un povățuitor și un îndreptător a atâtor inimi tinere și suflete nevinovate. Știind bine, că inima copiilor este un rezervor, care nu se deschide decât prin manifestarea iubirii să fie plin de înțelegere a trebuințelor copiilor și să aibă multă răbdare. Să nu fie față de ei sarcastic. Intotdeauna să fie în stare a judeca faptele lor și a le răsplăti după merit, altfel comite mari nedreptăți și ceea ce îi este mai de lipsă — dragostea aducătoare de adevărata autoritate și stimă — nu o poate obține.

Având în vedere cele de mai sus, ca învățători povățuim și ajutam pe copii.

Să luăm parte la jocurile lor nevinovate. Văzându-l pe educatorul lor, prins de mână în cercul lor, copiii se joacă cu mai multă plăcere și-l au drag. Trebuie să mai avem în vedere, că astfel ei sunt supravegheați mai de aproape, fără ca ei să știe de aceasta. Și pentru ca copilașii să fie supravegheați întotdeauna se recere ca educatorul să fie veșnic între

ei și cu ochii după ei, să nu-l abată dela datorița lui profesională, nici cea mai importantă afacere particulară. Școlarii să fie supravegheați, ochii învățătorului pururea să fie îndreptați asupra lor. Supravegherea însă să nu fie severă.

Privirile noastre nu vor fi aspre și dușmănoase, căci astfel îndepărtăm copiii, în loc să-i atragem și să facem școala plăcută și scumpă pentru ei.

Educatorul învățător pentru ca să poată stăpâni mulțimea de elevi, are lipsă de porunci sau ordine pe cari copiii să le țină și să-le îndeplinească. Aceste porunci sau ordine însă, să nu-i fie nici când prea multe și repetate în fiecare oră, căci copilul văzând aceasta se descurajează, și atunci orice amenințare va fi zădarnică, ba ce-i mai mult, învățătorul va fi privit ca un om rău. Având în vedere că și adulții se descurajează auzind porunci peste porunci, dar la un copil de 7—12 ani poruncile să fie reduse la minimul posibil. Dacă totuși trebuie să recurgem la porunci, să avem în vedere ca acelea să fie bine cumpănite, judecate profund și să nu treacă peste puterile copilului iar după ce s'au dat odată să nu fie retrase, ci odată date să rămână. »Poruncile să fie date mai bine pozitive decât negative«* — așa de ex »fa cutare lucru și nu nu face, nu fi așa... cel. Și cum spune pedagogul citat, să fie date în general și nu special, să fie ordine generale. Sunt însă cazuri când se vor da și porunci individuale și în special atunci când careva face vre-o transgresiune neobservată de ceilalți, atunci se chiamă la o parte și i se va spune. Pentru ca poruncile date să fie păzite, va servi ca exemplu însuși învățătorul.

Se întâmplă însă adeseori, că ordinele date, nu se țin. Ce e de făcut atunci? Mulți recurg la pedepse. Dureros dar adevărat, că în unele școale și azi se practică și se abuzează mult, foarte mult, de pedepsele corporale, cari dovedesc o guvernare slabă**).

Pedagogia modernă îndeosebi, e atât de bună povă-

*) Principii de educație — Rayment.

**) Rayment. Principii de educație.

țuitoare în ceea ce privește pedepsele și recompensele, încât te cuprinde mirarea că în unele școli, nu sunt abandonate pedepsele barbare din timpul lordului Lawrence, care spune că »am fost biciuit în fiecare zi, în viața mea de școală, cu excepția de odată când am fost biciuit de două ori»***) — Și văzând bietul copil aceasta, cum să iubească el școala și pe un astfel de educator?. Oare e posibil ca un astfel de învățător să fie iubit și stimat, sau să se bucure de autoritate morală în școală?.

Astfel de copil și-a pierdut încrederea în sine, respectul de persoana sa proprie, este desconsiderat și huiduit acolo unde trebuie să existe o armonie între toți ca între frații de aceeași părinți. Și oare ce mulțumire sufletească poate avea acela, din a cărui cauză a ajuns să fie neliniștit și cu ochii în toate părțile.

Astfel de barbarisme trebuie evitate cu orice preț. Dacă însă trebuie neapărat să recurgem la pedepse, acelea să fie date pentru îndreptare făcând pe copilul să recunoască în sine că pedeapsa este o urmare firească a greșelii făcute.

Ca o urmare firească a pedepselor, pentru cei neglijenți, tot așa pentru cei buni urmează recompensele. Precum am văzut la pedepse, că nu trebuie să fie multe și oricum aplicate, tot așa la recompense trebuie să avem în vedere că prea multe, duc la orgoliu. Să avem în vedere că pe când putem răsplăti și de ce natură să fie răsplata, ca să producă efectul dorit. Pentru ca un elev să fie recompensat nu-i deajuns să facă ceea ce i-se impune sau trebuie să facă din datorie ci când el ar face cu un succes mai bun decât semenii săi, însă și aici să avem în vedere, calitățile intelectuale ale fiecăruia. Vom răsplăti pe acela în deosebi, care deși nu-i foarte inteligent, însă se nizește are un inbold spre lucru o stăruință remarcabilă, de a face și de a reuși bine în toate. Imboldul acesta,

***) Raymond, Principii de pag. 332.

ambitiie personală a fiecărui elev, trebuie încurajată, îndemnată și aici vine locul recompenselor. O răsplătă ne așteptată, este cu mult mai eficace, decât una pentru care învățătorul s'a nizuuit a lucra în văzul tuturor. (Raymont) Recompensele să fie date astfel, ca să provoace în copii, imbolduri spre muncă și purtare frumoasă.

Răsplățile de cari dispune fiecare educator și pe cari le găsește mai repede, sunt — laudele — Să se aibă însă în vedere ca să nu fie dese și a nu se abuza de ele. Aeasta să fie o vorbă întrebuițată rar.

În felul acesta vor fi lăudați acei cari merită și pe urmă pe cei mai slăbuți, pentru cari să fie un imbold, un curaj, pentru a stărui în munca lor zilnică. Astfel și cei mai slabi vor recunoște progresul făcut, nizuindu-se totodată înspre mai bine. Folosind aceste răsplăți, vezi pe micul școlar, vioi, ager, jucându-se și răspândind în jurul lui aer de veselie.

Dacă învățătorul dispune de unele cărți sau rechizite școlare, spre acest scop, este o bucurie mare pentru acei cari le-au primit, iar pentru ceilalți o nizuință, ca să primească și ei la rândul lor. Bucuria aceasta e cu mult mai mare, îndeosebi la serbarea încheierii anului.

Gavril Moigrădeanu.

Cum este fiecare om așa-i și Dumnezeu său :

De aceea a fost Dumnezeu așa de adesea ori de bațjocură.

GHEOTE.

*

Cine vrea să găsească pe D-zeu trebuie să-l aducă în sine; nu-mai dacă este în tine îl vezi în lucruri.

RÜCKERT.

Sălajul.

Monografiile școlare.

Dacă ne-am angajat la adunarea și publicarea monografiilor școlare din județul nostru, care este o muncă grea și migăloasă, am făcut-o ca să eternizăm munca cinstită a atâtor dascăli necunoscuți și să smulgem din ghiarele pieirei atâtea tradiții frumoase din trecutul școlii sălăgene, cari încetul cu încetul dispar și este păcat de ele.

Nu intenționăm să ne ocupăm acum amănunțit de importanța lor, deoarece am făcut acest lucru în numerii 21—22 din 1926 și 3 din 1927 ai acestei reviste, în cari am dat toate instrucțiunile necesare. În cel din urmă număr (3 a. c.) am publicat și un concurs pentru 5 premii cu sume destul de frumoase. Terminul la concurs era 1 Iunie a. c., iar pentru celelalte lucrări, cari nu vor fi prezentate la concurs ziua de 1 Septemvrie 1927.

Credem, că este timpul să ne ocupăm acum de rezultat, ca să știm cu toții care este. La concursul pentru premii s'au prezentat 2 lucrări, afară de concurs până la termen (1 Sept.) puține, iar după expirarea termenului până azi 32. Din aceste date reese evident, că pentru noi, cari am preconizat înlăptuirea ideii și am asigurat mijloacele materiale, pentru premii, rezultatul nu este prea îmbucurător. Ne așteptam la mai mult și credem, că suntem îndreptățiți, dacă avem în vedere, că în județ funcționează 276 școli primare de stat cu peste 500 învățători.

Având în vedere importanța monografiilor școlare, ideea nu o putem abandona. Suntem hotărâți să continuăm cu stăruință munca începută până la sfârșit în nădejdea, că vom afla tot mai multe suflete înțeleghătoare și dornice de muncă. Să nu se sperie nimeni de greutatea muncii. Noi nu intenționăm lucrări lungi și migăloase cu amănunte de puțină importanță, ci lucrări scurte de 2—3 pagini de tipar, numai să cuprindă tot ce este esențial și să fie bine lucrate.

Pentru cei ce n'au înaintat încă monografiile se fixează un

nou termen pe ziua de 1 Aprilie 1928, termen destul de lung, ca să le poată lucra și înainta.

Comisiunea va cenzura lucrările, și pe cele mai bune le va premia. Despre rezultat se va aviza la timpul său.

Nu ne indoim, că bunele noastre intențiuni vor fi primite cu aceleași sentimente, și toți ne vor da mână de ajutor în realizarea scopului ce urmărim pentru înălțarea prestigiului școlii și a muncitorilor ei, care însă numai prin muncă se poate atinge.

I. Mango.

La Crăciun.

Fără să am intenția de a face în acest loc o dare de seamă despre obiceiurile multe și felurite împreunate cu Sărbătorile Crăciunului, voiu aminti totuși câteva urări și mulțumiri pe cari le fac colindătorii din câteva comune ale județului Sălaj.

Un studiu amănunțit asupra folklorului în județul nostru ne-ar desvălui o parte foarte interesantă a vieții poporului nostru din aceste părți. Până vom ajunge însă la aceasta va mai trece multă vreme. Până atunci să ne mulțumim cu fragmente de folklor, cari se publică în gazetele și revistele noastre. Iată câteva fragmente de acestea :

Porumbelul câmpului
Cântă 'n cornul plugului,
Tot cântă și ciripește
Și la gazdă-i mulțumește.

Un porumbel prohodit
Dinspre pustă a venit,
Peană galbenă-a adus
Și la căpătâi o-a pus,
Ca pana să inflorească
Boii să intinerească
Toți la mulți ani să trăiască,

(Auzite dela Caba Ion din Ortoșec)

Azi pe cer s'a arătat

Un luceafăr de împărat,
 El vă zice să trăiți
 Intru mulți ani fericiți
 Și ca pomii să 'nfloriți
 Și ca ei să 'mbătrâniți.

(Auzită de la Vulișici V. din Căuș)

*

Nouă ni-s'a arătat
 Un luceafăr de 'mpărat
 Dela căpătâiul boilor
 Până la al vacilor.
 Boii să înfinerească,
 I'ar vacile să rodească.
 Noi cu o cupă de vin
 Să bem să ne veselim
 Și cu toții să trăim.

(Auzită de la Vodă A. din Borza.)

*

Mulțumim jupâne gazdă,
 Că-am petrecut sfântul post
 Și-am ajuns nașterea lui Hristos,
 Și-auzim ingeri cântând
 Aducând o veste bună
 La tot neamul voie bună.

(Auzită de la Istina Pop din Băsești)

*

Ciucuri verdă de mătasă,
 Slobozi-mă gazdă 'n casă,
 Că de-aseară 's tot pe afară.
 Calul mi-s'a cumpenit
 Trebui-ar potcovit
 Cu potcoave de colac
 Și cu cuie de cârnaț.

(Auzită de la Timoc Traian din Chieșd.)

*

Acest praznic luminat
 Noi cu drag l-am așteptat,
 S'auzim cocoși cântând
 Ingeri în ceriu veselind

Scoboară cocoşu din pod
 Şi să-l tragem pe frigare
 Să-î mâncăm în ziua asta mare,
 Ziua astă-i friguroasă,
 Dar îi foarte frumoasă,
 La gazdă noroc, folos
 De naştere lui Hristos,
 Dă-ne colacu de ni-li da
 Că ni-i scurtă gubiţa.
 Şi ne temem ca 'ngheţa.

(Auzită dela Pop Traian din Băseşti)

*

Ingerii pe cer îşi cântă
 Pruncii pela căşi corindă,
 Mici şi mari şi cu bărbaţi,
 Fete, fiicăi şi 'mpăraţi.
 Fă-te gazdă de-aşteptat
 Căci corinda o-am gătat,
 Te sileşte şi-o plăteşte
 Şi cu un dar ne dăruieşte:
 Cu-un colac mândru de grău
 Peliţa lui Dumnezeu,
 Cu-un colac mândru, frumos,
 Din peliţa lui Hristos.
 Dă-mi colacu de mi-i da
 Că mi-i scurtă gubiţa
 Şi mi-i spartă opinca
 Şi mi-i frig de nu pot sta.

(Auzită dela Ienciu V. din Jurtelecul Hododului).

Sunt numai câteva fragmente pe cari le-am scos la întâmplare din colecţia mea de folklor din Salaj. Ce frumos ar fi dacă fiecare învăţător ar aduna producţiile literare poporane din satul în care funcţionează şi să ni-le trimită nouă. Am avea atunci în scurtă vreme marea colecţie de folklor a Sălaşului.

L. Ghergariu.

Pagini de literatură.

Departe . . .

*Departe ești, așa vei crede,
Și totuș . . . cât de-aproape-mi ești!
Un dram din vreme nu se pierde
Să nu te văd, să nu-mi zâmbești . . .*

*Acceaș vecinic ca atunci
Când te strângeam cu foc la piept,
Când îmi vorbeai atât de dulce,
Ținându-mă de brațul drept.*

*Un veac, o vreme infinită,
Acele zile să fi fost,
Iubirea mea înmugurită,
Avea în lume și ea rost.*

*Când sufletul mi-l dau în paza
Cerescului și-al lumii Domn,
Atunci cobori și tu cu raza
Iubirii tale, 'n al meu somn.*

*Spunându-ți — de se poate spune,
Că 'n seri de veghe și târzii,
Fecioarei dau o rugăciune,
Iar ție . . . mii de poezii.*

*Și rog Fecioara, să te aibă
In paza ei, pe acest pământ,
Cu ochi albaștri, floare albă,
Mai știi tu oare cât te cânt?*

Mihail Rob.

Banul.

(PARABOLĂ.)

În vremea când lucrurile nu erau desăvârșite, când Satan — înger răsvrătit — fusese alungat din Raiu, când Atotputernicul făurea cu gândul și cu fapta, lumea așa cum o vedem astăzi, în vremea aceea, Satana sub picioarele lui Dumnezeu, făurea și el o lume, care vrând nevrând trebuia să se împletească cu lumea Dumnezeirei... Când a făcut Dumnezeu Mila, Satana a făcut și el Crima.

Când Dumnezeu plănuia Adevărul, Satana terminase Minciuna.

Când a făcut Plăcerea, Satana după chipul ei a făcut Patima.

Și Preaputernicul, căzu pe gânduri; ca să nimiciască lumea Răsvrătitului și ca s'o ocrotească pe a Lui, a făcut Iubirea.

Satana uimit în fața ei, încruntă sprincenele și rămase mut: cu mintea încordată.

Se ridică apoi înseninat și cu hotărârea de-a birui el a făcut Banul.

Din înălțimi Dumnezeu făcu un semn. Soarele încălzi Pământul și Pământul primi viața.

Lupta între cele făcute de Domnul și de Satana, începu.

Banul biruia neîncetat. La picioarele lui stăteau smeriți: Adevărul, Frumosul, Cinstea, Plăcerea, Credința.

Satana privia cu ochi iluminați de fericire.

Când însă Banul întâlni iubirea, lupta încetă.

Iubirea îl privi cu dispreț și-i zise:

— Eu, nu mă lupt cu tine!

— Atunci te voi omorî fără luptă!

Iubirea zâmbi blând și răspunse:

— Eu sunt nemuritoare!

— Bine! și Banul se puse pe lucru.

Doi soți îndrăgostiți mureau săraci, dar binecuvântând iubirea!

Un artist bătrân muria în mizerie, dar iubind arta!

Banul nu se opri din lucru.

Un tânăr se omora pentru datorii dar iubind Cinstea.

Din alte lumi, Dumnezeu și Satana priveau această luptă.

... Preaputernicul văzând izbânda, cu lacrimi de bucurie a trimis pe însuși fiul Lui, să propovăduiască Iubirea. . .

Și . . . Isus a fost vândut, pentru treizeci de arginți.

(•Cuvântul•)

G. Costăchescu.

Poeme în proză.

Amintirile . .

Fluturi sburători prin împărăția gândurilor mele — flori de zăpadă împrăștiate în firmament — ningeți . . . sufletul meu sfâșiat de durerile vieții. Așterneți-vă, ca un vâl argintiu de brumă, în toamnă trupurile, ca să mă îmbăt de poezia tăcerii voastre

Veniți amintiri — inima mea e bolnavă de iubire, pentru idealul visurilor mele — eu vă chem cu toată căldura sufletului meu — în ceasurile de singurătate — ca să picurați într'ânsui stropii liniștei eterne! . . .

Veniți amintiri . . .

Flori alese din rainele iubirii — stropi de aur într'un suflet chinuit — ningeți pe cărările vieții mele! . . . Aruncați bulgării tăcerii voastre în inima mea însetată de amor — coborâți împăcare sufletului meu zdrobit, din pacea liniștei voastre veșnice . . .

Ningeți amintiri / Central University Library Cluj

Regina Albinelor.

Cununa care sângeră.

— Continuare. —

Suflet de copil.

O zi înainte de începerea anului școlar. Eșisem în grădina. Frunzele pomilor se desprindeau ușoare — ca niște gânduri de prisos. Iarba galbenă, pălpâitoare — uscată. Se 'ndoia sub pașii mei ca un covor.

Mă plimbam singur. Aveam în mâini o carte: Adevăratul preot. Carte rară, de-o morală înaltă, tendinți alese ale cărei pagini mi-au procurat totdeauna satisfacție.

Comparativ, mă asemănam preotului Maanuei cu simpla deosebire că eu veniam să propag o evanghelie nouă, mai vie, mai luminoasă, desbrăcătă de fastul mistic al evangheliei lui Hristos.

În mintea mea urmările acestei evanghelii luau proporții uriașe.

Îmi plăcea adevăratul preot prin tăria caracterelor.

prin noblețea lor apogeuată 'n sacrificiu, dar mai ales prin
acel suflu al iubirii care o străbate de la un capăt la altul
Desfăcui cartea la întâmplare.

Cetii câteva rânduri și încet, încet mă lăsaî răpit de far-
mecul îndescriptibil al stilului . . . Mă simțiam pătruns de
luminile cari ardeau ca într'un altar în sufletul celui vajnic
preot, tip al adevăratului apostol.

Ramurile pomilor își scuturau peste mine — bruma. Câte
o frunză îmi atingea în treacăt — răsleață aripă — fruntea
și legănată pe unde de aer plutia mai departe.

La o cotitură a cărării fresării. — Auzii un răs subțire.

La gard mai mulți copii mă urmăriau printre crăpături,
zărindu-mă o luură la fugă.

Unul singur — un copil cu privirile vii și inteligente
rămase locului. M'apropiai de el :

Nu te speria micule — zisei — vină încoa.

Încet — ca un înger îmbrăcat curat — potop de zori
albi — s'apropie. Un zâmbet îi răsări pe buzele mici, roșii,
zămoase.

I-am luat capul între mâini și sărutându-l pe fruntea
caldă de fiori îl așezai jos — lângă mine.

Cum te chiamă ? — îl întrebai.

— Ionaș — îmi răspunse încet.

— Mă Ionaș puiule, făcui mângâindu-l — vi la școală ?

— Da . . .

— Ei bine să ști că eu am să-ți zic Ionel. Tot așa să
spui și celorlalți să-ți zică. Vrei ?

— Vreau . . .

Și ascunzându-și ochii în tufișul mărunț al genelor își
plecă capul pe brațul meu. Căuta ceva. . .

«Da . . . unde e nuiua d-tale ? — întrebă el după un
răstimp.

«Ce nuiua ? — dar înțelesesem — nevinovat copil ! Cât
de divin a fost Hristos când pe un frățior de-al tău l-a
ales drept simbol al curăției sufletești.

«Eu n'am nuiua — i-am răspuns.

«Nu ? . . . Moșul spunea că ai una mare . . . lungă . . .
cu care ne bați când. . .

«Micuțul meu». . . atât am putut zice, înecându-l în
sărutări.

Ști, prietene, că sunt fluvii mari — a căror apă e veșnic turbure și frământată.

Ici . . . colo . . . se revarsă însă în ele pârâiașe limpezi cari le curăță, le primenește o clipă.

Așa s'a revărsat atunci sufletul lui Ionel într'al meu — înviorându-l.

Sărutările pe cari eu le-am lăsat pe fruntea lui vor fi pierit ca niște flori vremelnice; dar ele au fost singura răsplată pe care i-am putut-o da și pe care i-am dat-o din inimă.

Când ni-am reîntors am găsit în școală vre-o șase oameni Dădui mâna cu fiecare. Imi ziceau «domnișor» Vă rog nu-mi mai ziceți așa — le-am spus. — E frumos, îmi place, dar 'nu se potrivește cu situație mea. Sunt învățător și numele ăsta aș vrea să-l văd fluturând pe buzele tuturor. Veniseră să mă roage să nu deschid mâine școala.

Dta ești om bun — zicea unul; și știm că ne înțelegi. Pe noi nimeni nu ne crede, nimeni nu ne ajută.

Abia am început culesul câmpului și mâine vreți să ne luați copiii.

Cu ce să ne ajutăm?

«Știe Dzeu ce-a mai fi! . . . se tângui altul, noi ne creștem copiii, ni-i facem mărișori și când să ne dea o mână de ajutor — vine școala . . . mai apoi armata.»

Rămăsei o clipă gânditor.

«Oameni buni, zisei apoi — Suntem frați, avem acelaș suflet. Trebuie să ne înțelegem. Pacea și iubirea sunt două bunuri pe cari Dzeu le-a lăsat omului,

Noi, Românii le avem pe amândouă; dar pentru înțelegerea lor ne mai trebuie ceva: ne trebuie lumina minții — cartea. Dacă până mai ieri numele de român era o sfidare astăzi eo mândrie. Soldații noștri au înfipt treicolorile românești pretutindeni și-au prins o floare mai mult cununii păcii. Nu e deajuns atâta. Să ducem mai departe faima noastră. Și astăzi numai prin lumină, numai prin cultură o putem duce.

Școala e făclia satului. Copiii vin să se încălziască. la razele ei Și razele ei le pătrund în suflet — luminându-i.

Suntem dători prin muncă, prin jertfă să nu lăsăm școala părăsită — cum am găsit-o eu.

Da . . . Vă înțeleg . . . Vă cunosc necazurile, rănile, dar mai presus de toate nu uitați: țara.

Pentru gloria ei ne dăm sângele în război — și ne luminăm mintea în timp de liniște.

Mâine se deschid porțile templului. Lăsați copiii să vină să se închine să-și plece genunchii în fața altarului românesc; să vină să învețe simbolul vieții noastre.

Cum vezi aproape un discurs căruia îi lipsește șlefuirea premeditării. Oamenii au plecat triști, cu frunțile plecate.

Până n'a pica neaua în nici un caz nu-l pot lăsa — auzii pe unul . . .

Neaua! . . . ce perspectivă de câmp alb mi-a înflorit în minte.

* * *

Pe preot nu-l cunoșteam personal. Îl zărisem în tresacăt de câteva ori. Părea că mă ocolește. În biserică, când cădelnița în dreptul meu — își pleca privirile în jos.

Să fie adevărat ce-mi spusese primarul? — mă întrebai odată — nu credeam. Prea pe față se arăta sufletul unui om pentru ca să-l pot privi îndrășneț. Eram hotărât în seara aceea să mă duc să-l văd și să-l rog să vină a doua zi să facă o slujbă pentru început de an așa cum se obișnuiește la noi; dar cei șase oameni mă reținuseră.

Am scris atunci o carte de vizită și-i-am trimis-o pe un vecin. Am primit un răspuns scurt: La noi nu se face așa ceva. Datina Dv. rămână acolo unde este.

Am zâmbit — Ce era să fac? — Tăcerea e asemenea vremii: acoperă toate rănile.

Un gând îmi stăruia totuși în minte: noi . . . eu unde sunt! Să fie această o stavilă. Dacă credința poate ridica asemenea stavili între suflete de acelaș fel — înlături cu ea zisei.

Omul care a dus scrisoarea mi-a mai spus între altele că preotul a rupt-o în bucăți. Puteam să fac acelaș lucru; ce e de vină însă sărmana hârtie să-mi răsbun pe ea.

Cine știe ce necazuri o fi avut — îi răspunsei.

Nu d-le — mă întrerupse. Era vesel când am intrat.

Râdea cu o domnișoara.

Obosit mă trântii pe pat și adormii repede.

(Va urma)

Gh. Popovici.

Note și Observări.

Pedepsele.

Știm bine, că chestiunea pedepselor este o chestiune odioasă, ca ori care mijloc de constrângere în vederea muncii orientate. Și totuși trebuie să ne ocupăm cu ea, fiindcă prin discutarea pedepselor credem, că facem cel puțin un prețios serviciu, dacă nu chiar cel mai bun, cetitorilor noștri, prin faptul, că arătând gravitatea și influința mare, adeseori chiar fatală ce au asupra vieții și viitorului acelora asupra cărora cad, unii se vor ști feri de ele, iar alții se vor putea îndrepta.

Ar fi o greșală din partea noastră dacă ne-am ocupa numai de acele chestiuni, cari plac și ne-am desinteresa cu totul de relele, cari se pot vedea în viața noastră școlară. Aceasta ar însemna, că nu înțelegem să ne ocupăm de, îndreptarea și curmarea lor, ceea ce numai așa se poate obține dacă vom arăta răul fără cruțare.

Progresul, ce se poate realiza pe toate terenele vieții publice este în funcție de modul cum cei chemați își înțeleg și împlinesc datorițele în serviciul ce au. Dacă în toate ramurile vieții publice se cere muncă intensivă și conștiincioasă ca instituțiile să poată prospera, cu atât mai multă muncă se cere la învățământ, unde lacunele și neglijențele lasă urme adânci, cari cu greu se pot îndrepta.

Ori ce s'ar spune de către aceia cari n'au orientările de lipsă în materie școlară, pentru bunul mers al învățământului, conducătorii de azi, fac și pun în aplicare mai multă muncă, pricepere și dragoste, decât oricând în trecut. Nu este o instituție publică pentru care să se muncească așa de mult și conștient, ca și pentru învățământ. Și nu se muncește numai cu rigoarea legii, ci mai mult cu puterea cuvântului exprimată prin dragoste, modul de tratare bun, îndemnuri și sfaturi părințești, sprijinul cel mai larg dat în toate chestiunile oficioase și particulare etc. Și cu toate aceste învățământul nu merge cum ar trebui. Mulți se sustrag și abat dela datorie, unii în mod conștienți alții inconștienți. Dacă mijloacele de îndreptare amintite mai sus nu ajută, este semn, că stăm în fața unei boale morale, care trebuie stărpită fără cruțare, ca să nu infecteze și părțile sănătoase ale organismului. Cuțitul doctorului aici se înlocuiește cu pedepsele, singurul mijloc de îndreptare. Ele sunt un rău necesar, la care se recurge ca la ultimul mijloc de îndreptare și totdeauna cu un fel de

aversiune. Aplicarea lor nu depinde decât în rare cazuri de voința aceluia care le aplică, ci totdeauna de finuta și faptele celui pedepsit. Dacă acesta nu va da prilej, atunci ele sunt iluzorii, nu au și nu pot avea loc.

Pedepsele au mai multe urmări grave morale și materiale. Ele nu numai că lasă o veșnică pată, care nu se mai poate șterge, fiind eternizate în statul personal, chiar și cele mai mici, îl urmăresc și discreditează o viață întreagă, îi pun greutatea la examene și pedeci la înaintare în grad și posturi mai bune. În toate aceste cazuri suferă și materialicește, fiindcă neînaintarea aduce cu sine stagnarea salariului. Tot materialicește suferă cel pedepsit și atunci când pedeapsa se aplică în bani, este suspendat din oficiu pe anumit timp ori transferat din pedeapsă etc. Este bine să ni le notăm toate acestea, ca să ne servească pentru orientare în viitor.

Dacă am insistat asupra celor de mai sus, am făcut-o cu gândul curat, ca să atragem luarea aminte a Corpului didactic asupra consecințelor grave, ce au pedepsele pentru prezentul și viitorul membrilor săi și să-i indemnăm cu toată dragostea, ca să-și întocmească cu înțelepciune viața și felul de a munci în școală și afară de școală, ca să nu cadă sub marea greutate a lor. Să nu uităm nici aceea, că cariera dascălească reclamă mult idealism și fiind plină de răspundere, nu poate avea loc neglijența, lenea și disordinea în munca și viața noastră.

Avem știre, că pe mulți i-a nemulțumit în trecut publicarea pedepselor în revistă și nu înțelegem motivul. Cei pedepsiți n'aveau drept să se supere, fiindcă erau vinovați, iar cei nepedepsiți n'aveau motiv să fie nemulțumiți, ci din contra, aveau datoria să ne dea mână de ajutor pentru stărpirea răului și întărirea prestigiului Corpului didactic pentru care mult am muncit și muncim. Îi asigurăm pe toți, că la publicarea pedepselor am fost și vom fi conduși și în viitor numai de buna intențiune de a îndrepta și corecta.

Se împlinește anul de când am renunțat la publicarea pedepselor în revistă, cu excepția celor ordonate, ca să vedem cari vor fi urmările. Și ele nu sunt cele dorite și sperate. Această împrejurare ne silește să luăm hotărârea de a începe din nou publicarea pedepselor ori cât resens și nemulțumire ar produce, deoarece răul numai așa se poate îndrepta. Dar înainte de a ne duce în deplinire hotărârea, am ținut să facem avertismentul de față, ca «cei ce au ochi de văzut să vadă și cei ce au urechi de auzit să audă.» Noi am fi cei dintâi, cari ne-am bucura dacă glasul nostru ar fi înțeles și urmat, și pedepsele ar rămâne iluzorii.

Administrația școlară.

XXI.

Școalele și cursurile de adulți.

Obligativitatea școlilor de adulți.

Nici acum, în al patrulea an dela punerea în aplicare a legii învățământului primar, prin care s'a legiferat învățământul adulților, nu s'a format o tradiție bine precizată în aceasta privință. Neorientarea este aproape generală.

Deși în lege se vorbește mai mult de cursuri de adulți, ca: înființarea sursurilor de adulți; obligativitatea cursurilor; frecventarea cursurilor: personalul cursurilor; trebuie să facem distincția cuvenită între școala și cursurile de adulți. *)

Regulamentul însă face distincția cuvenită între școalele și cursurile de adulți (Art. 136 și 166).

Școale pentru adulți trebuie să se înființeze și să funcționeze în mod obligatoriu în toate comunele, unde se vor găsi cel puțin 10 adulți supuși obligativității (Art. 142) și instrucția la aceste școale se va face după o programă oficială determinată. *Cursurile pentru adulți* însă sunt libere și se țin în cadrele conferințelor, lecturi etc. pentru răspândirea cunoștințelor generale; istorie, geografie, limba română etc. Aceste cursuri se pot ține în ori și ce epocă a anului, la care pot participa în mod facultativ tineri și adulți de orice vârstă (Art. 169).

Obligativitatea se referă deci numai la școalele de adulți.

Interpretările asupra obligativității școlilor și cursurilor de adulți sunt foarte diferite. De aci rezultă apoi o serie întreagă de neînțelegeri între școală și părinți, cu repercursiuni nefaste asupra învățământului și al prestigiului școlar.

Și dacă s'ar face o anchetă între învățători, nu știu câți ar putea preciza fără șovăială, cine este obligat la școala de adulți și cine nu. Rapoartele oficiale de aceasta natură cel

*) În limbajul nostru școlar încă se vorbește — în mod greșit — numai despre cursuri de adulți. De fapt și în școlile de adulți se țin „cursuri” ca și la școala primară.)

puțin dau un aspect prea palid despre înțelegerea acestei chestiuni.

Sincer vorbind, greșeala în aplicarea obligativității școlii de adulți o cauzează în mare parte chiar dispozițiile legii și a regulamentului, cari aci nu sunt destul de precise și clare, unele sunt contradictorii. Sau cel puțin ia aparență sunt de așa natură.

Analizând nițel câteva dispoziții din lege și regulament, vom vedea întrucât sunt întemeiate afirmațiile noastre.

a) »Copiii cari în cei 9 ani obligatorii (7—16 la cursul primar) nu vor ajunge să obțină certificat de absolvirea învățământului primar, vor fi obligați să urmeze la școlile de adulți.« (Art. 15 alin. ultim din Regulament).

b) La Art. 89 din lege și 148 din regulament relativ la obligativitatea adulților se prevede că, frecventarea școlilor de adulți este obligatorie pentru tinerii neștiutori de carte sau cari nu au absolvit învățământul primar. Obligativitatea aceasta se impune tinerilor dela vârsta de 12—18 ani.

Sunt scutiți de restul anilor obligatorii acei cari vor fi absolvit mai înainte învățământul primelor patru clase primare.

c) În legătură cu recensământul obligaților de școală se spune la art. 16 din Regulament, să se facă și recensământul tinerilor și adulților dela 16—18 ani neștiutori de carte sau cu învățământul primar neterminat. Asemenea și art. 12 din lege și regulament prevede vârsta dela 16—18, iar la art. 90 din lege și art. 149 din regulament se prevede că recensământul adulților amintiți mai sus să se facă dela 12—18 ani.

d) Tinerii și adulții cari au terminat materiile prevăzute în secțiunea 2-a a știutorilor de carte conform art. 137 lit. b) din Regulament și au reușit la acest examen vor primi o adeverință de absolvire a 4 clase primare care va scuti de obligativitatea școlii de adulți (Art. 139) și numai acei adulți vor mai urma încă în an la școală, cari voiesc să obțină un certificat echivalent cu certificatul de absolvirea învățământului primar. (Art. 140 din Regulament),

Conform art. 31 din regulament se vede lămurit că, copiii cari până la 12 ani n'au putut frecventa școala primară, nu mai pot fi înscriși la aceasta, școală ci sunt obligați să urmeze la școala de adulți,

Greșelile ce pot obveni din aplicarea în parte unilate-

rală a dispozițiilor de mai sus, sunt evidente și diferite dela felul cum învățătorul se oprește la o dispoziție sau alta.

În baza dispozițiilor dela lit. a) găsim de exemplu în multe școli de adulți alături de cei neștiutori de carte sau cu 1—2 clase, elevi cari au terminat V—VI clase primare fiind obligați să frecventeze școala până la vârsta de 18 ani sau în baza interpretării greșite a art. 89—90 din lege și art. 148—149 din regulament elevii între 12—16 ani cu I—IV clase primare iar vice-versa, în școlile primare se găsesc elevi cari numai după 12 ani au început în cl. I. Într'un cuvânt o mulțime de nepotriviri și abateri delă lege.

În toate cazurile însă adulții sunt ținuți la școală până la împlinirea vârstei de 18 ani fără să se observe principiul, că după terminarea a IV cl. primare sunt scutiți de obligativitate. Aceasta greșeală se face sau din neștiința, sau din iperzel, sau mai mult probabil ca să se arate un efectiv cât mai mare în vederea stabilirii retribuțiilor pentru cursurile ținute.

În fața acestei situații se nu ne mire faptul, dacă școala de adulți este atât de odioasă în ochii țărănimii, căci îi neindreptățește în mod vădit.

Cumpănind dispozițiile legii și a regulamentului, enumerate mai sus, cu privire la obligativitatea școlilor de adulți se pot stabili următoarele concluziuni, drept norme călăuzătoare.

Sunt obligați a frecventa școlile de adulți:

1. Copiii cari până la vârstă de 12 ani n'au frecventat de loc școala primară. Dacă însă înainte de aceasta vârstă au terminat cel puțin I cl. primară, sunt obligați a frecventa școala primară până la împlinirea vârstei de 16 ani.

2. Copiii cari până la vârstă de 16 ani au terminat cel puțin IV cl. primare nu mai sunt supuși obligativității școlii de adulți.

3. Adulții cari au urmat secțiunea II conform art. 137 lit. b) și au reușit la examenul pentru absolvirea primelor 4 cl. primare, în baza adeverinței primite vor fi scutiți de obligativitatea școlii de adulți, excepționând pe aceia cari vor dori să obțină certificat echivalent cu certificatul de absolvire a cursului primar. Aceștea vor mai urma regulat un an.

4. Adulții cari posed I—III cl. primare sau peste tot știu să scrie și să citească, vor forma necondiționat secțiunea a

II-a și vor primi instrucția primelor IV cl. și pregătirea necesară pentru examen, pentru a se putea bucura de avantajele legii.

Observând aceste norme la aplicarea obligativității școlii de adulți, vom obține un rezultat îndoit: promovarea învățământului și ameliorarea greutăților ce apasă umerii poporului, dându-i prilejul să se achite cât mai curând de obligativitatea școlară.

Negura groasă ce întunecă calea dintre școală și popor va fi înlocuită de un soare blând și strălucitor.

* * *

Intocmirea contului de gestiune.

În conformitate cu dispozițiile art. 49 alin, ultim din regulamentul comitetelor școlare, în anii trecuți s'a admis *prelungirea exercițiului*, adică un termen de 1 lună, pentru emiterea ordinelor de plată și 2 luni pentru aranjarea definitivă a cheltuelilor, peste terminarea anului financiar: 31 Decembrie. Astfel gestiunile exercițiului expirat se încheia în mod definitiv numai la 1 Martie viitor.

Având în vedere însă, că mulți n'au înțeles felul cum trebuie gestionat paralel în aceasta perioadă, cu două gestiuni, contabilizând încasări și plăți în contul exercițiului curent: s'au produs abateri considerabile, efectuându-se cheltueli peste alocațiile bugetare.

Pentru evitarea acestor abateri și nedumeririlor în viitor, Comitetul școlar județean a dispus încheierea definitivă a gestiunii pe ziua de 31 Dec. și înaintarea conturilor de gestiune în termen de 20 zile dela aceasta dată. (Vezi ord. No. 2100—1927, al Com. școl. jud. pag. 523.)

Dacă la 31 Dec. nu s'a executat întreg bugetul, adică din motive apreciable nu s'au putut încasa toate veniturile și astfel nu s'a putut efectua nici cheltuelile: veniturile se vor încasa și contabiliza în gestiunea anului viitor sub titlul „creanțe rămase neîncasate din anul trecut”, iar cheltuelile se vor putea face numai în exercițiul viitor.

Referitor la întocmirea Contului de gestiune atrag atențiunea celor interesați asupra următoarelor:

Actele justificative se vor aranja în Borderoul No. 5 grupându-se în ordinea articolilor bugetari și indicându-se pe-

fața primă a borderoului la locul potrivit No, articolului ;
nrii actelor justificative și suma articolului respectiv.

Se vor întocmi borderouri separat pentru *venituri* și separat pentru *cheltuieli*.

Fiindcă despre încasări nu sunt alte acte justificative decât Registrul chitanțier cotor, în baza aceluia se vor întocmi tablouri, conform modelului de mai jos :

T A B L O U

*de încasările efectuate la art. 1 pe seama Com. Școlar din
comuna în exercițiului 1927.*

Nr. ert.	Data	No. chi- tanției	De la cine s'a încasat	Suma
1.	15. Ian.	1.	De la Comună 14%	1.000
2.	1 Martie	2.	"	12.000
3.	2 Iulie	10.	"	5.000
4.	10 Dec.	21.	"	2.000

In Total: 20.000

*Certificăm exactitatea acestor date cu cele cuprinse în
Registrul-Chitanțier.*

Președinte:

(L. S.)

Secretar:

Pentru justificarea tuturor plăților vor servi bonurile de plată, semnate necondiționat de președinte și de secretar și prevăzute cu sigilul comitetului, însoțite de actele justificative convenite (Facturi, chitanțe, tablouri de plată etc.) Actele justificative se vor prezenta înainte la percepătorul fiscal pentru reținerea impozitelor proporționale prin viză. Pentru actele netimbrate legal sau nevizate de percepătorul fiscal, poartă răspunderea materială gestionarii (președintele și secretarul Comitetului).

Dacă la un art. sunt acte justificative numeroase e con-

sult să se coase într'o coală de hârtie și astfel să se așeze în locul potrivit din borderoul general.

La actele de reparațiuni se va anexa și procesul verbal de recepționarea lucrărilor conform art. 330 din regulament.

Despre cărțile, hainele etc. distribuite copiilor săraci, se va anexa un tablou de distribuire cu semnătura de primire a elevilor. Tabloul va fi semnat și de președintele comitetului.

Plata personalului de serviciu, mai consult dacă se justifică printr'o notă de plată lunară.

Țin să amintesc și la acest loc că, nici o cheltuială nu se admite peste prevederile bugetare sau credite suplimentare deschise spre acest scop. Dacă totuși s'au făcut depășiri, trec în contul gestionarului.

La actele contului de gestiune înaintate spre aprobare se vor anexa necondiționat : procesul verbal de aprobare de către comitetul școlar ; copia inventarului școlar despre obiectele înființate sau scăzute în cursul anului ; copia registrului de materialele consumabile sau transformabile. Pentru uniformitate, la întocmirea contului de gestiune se vor folosi exclusiv imprimările-tip redactate de contabilitatea Comitetului școlar județean.

D. Mărgineanu.

Ori ce om poate greși, dar numai nebunul persistă în greșală. CICERO.

*

La femei totul e inimă, chiar și capul.

JEAN PAUL.

*

Nu e adevărat ceea ce crezi ci numai ceea ce simți : prin cugtare îți clarifici numai ceea ce ai simțit. RÜCKERT.

Ș T I R I

— **Serbarea unirii Ardealului.** Cea mai frumoasă și luminoasă zi în viața neamului nostru din Ardeal este fără îndoială ziua de 1 Decembrie, când și românul înălțuit de veacuri, poate dispune liber de soartea și viitorul său. Conștii de importanța momentului pentru existența sa națională, la 1 Decembrie 1918 în cetatea lui Mihai Viteazul într'un elan de însuflețire, zecile de mii se pronunță pentru unirea pe veci cu țara veche. Intru pomenirea acestei zile mari școalele românești din Zălau: școala normală, liceul, școala secundară de fete și cea primară în frățească înțelegere au dat o frumoasă serbare cu coruri, declamări și jocuri naționale în prezența unui public numeros în sala teatrului orașenesc. La sfârșitul serbării domnul profesor univ. și deputat, *Panaiteșcu* a arătat importanța unirii, munca și progresul realizat de neamul nostru în ultimul jumătate de veac. Tot așa de frumos a serbat și școala primară din *Jibou* sub conducerea dl *Dumitru Plea*, care a vorbit despre însemnătatea zilei. La serbarea au luat parte intelectualii români și câțiva minoritari din loc și numeroșii țărani. Avem informații, că în toate școalele noastre din

județ, ziua de 1 Decembrie a fost serbară frumos și demn.

— **Culturale.** Orașul nostru deși cam departe de lume, totuși nu este lipsit de o viață culturală, românească vrednică de luat în seamă. Ne cercetează destul de des cănăferențieri cu bun renume, trupe teatrele românești, cântăreți de operă, cari ne îmbogățesc cunoștințele și înveselec sufletul. Nu putem retăcea nici serbările frumoase a școalelor noastre. După Dl *Panaiteșcu*, Duminica în 11 Dec. a sosit în mijlocul nostru marele scriitor, domnul *Ioan Agârbiceanu*, care a ținut două conferințe, una în biserica gr. cat. pentru popor »Puterea credinței«, și alta pentru intelectuali cu subiectul: »Temeiul Creștinismului«. La aceasta din urmă au participat un mare număr de intelectuali, care puteau fi și mai mare, și elevii tuturor școalelor. În seara zilei de 13 Dec. au dat un concert Dna și Dnul *Corfescu* în sala teatrului. Avem informații, că în 19 crt. vine o trupă de artiști dela teatrul național din Cluj. Este de dorit, ca la reprezentație să vină și intelectualii din com. învecinate.

— **Poezii de Gh Popovici.** Colaboratorul nostru,

Di Gheorghe Popoviciu, inv. în Oarta de jos a scos un volumaş din poeziile sale în editura tip. »Luceafărul« din Zălau cu o prefaţă de redactorul nostru. Sunt poezii nepretenţioase, dar drăguţe, izvorite dintr'un suflet bun şi curat, muncit de dor de muncă şi înaintare. Apelăm la sentimentul de colegialitate al cetitorilor noştri şi-i îndemnăm să-l sprijinească şi încurageze. Volumul costă 25 Lei.

— Numiri de Suplinitori.

În învăţământul judeţului nostru au mai fost numiţi următorii suplinitori: 1. Ioan Bălăneanu la Ciurmăna, 2. Florica Iloşvani la Crişeni, 3. Vasiie Buda la Cizer, 4. Const. Florescu la Cioara, 5. Vasile Părău la Bocea, 6. Elena Mărcuş la Domăneşti, 7. Gh. Bălaj în Dindeşti, 8. Gh. Porumb la Firminiş, 9. Traian Marian la Irina, 10. Iosif Pop la Iaz, 11. Alex. Zdrobeiu la Lazuri, 12. Lucreţia Chiorean la Marin, 13. Ioan Olariu la Mal, 14. Ioan Zaharie la Oarţa de sus, 15. Ioan Lazar la Subcetate, 16. Teodor Sonea la Sârbi, 17. Florica Dărăban la Siciu, 18. Emilia Mureşan la Sanislău, 19. Valeria Bârlea la Treznea, 20. Ioan Miza la Ciglean, 21. Vasile Matei la Preuteasa, 22. Oliver Cupşa la Romita.

— Abonamente pe C. F.

R. pentru şcolari şi studenţi. Pentru călătoria pe C. F. R. a şcolariilor şi studenţilor se va elibera, cu începere dela 1 Ianuarie 1928,

abonamente de clasa II şi III. valabile pentru trenurile accelerate şi peronale. Aceste abonamente se vor emite pe 1, 3, 6, 9 luni şi pe o distanţă maximă de 60 km. de la reşedinţa şcolii eliberându-se numai pentru şcolarii şi studenţii cari frecventează şcoalele statului sau recunoscute de stat. Astfel de abonamente se vor putea comanda la case de bilete a staţiunii de domiciliu a abonatului pe formulare speciale. Abonamentul va începe la 1 şi 15 ale fiecărei luni şi va trebui comandat cu cel puţin cinci zile mai înainte. Preţurile pe o lună a acestor bilete de abonament sunt următoarele: Dela 1—20 km., cl. II 280 lei, cl. III 190 lei, Dela 21—30 km., cl. II 420 lei, cl. III 280. Dela 31—40 km., cl. II 560 lei, cl. III 370 lei. Dela 41—50 km., cl. II 690 lei, cl. III 460 lei, Dela 51—60 km., cl. II 830 lei cl. III. 550 lei. Preţurile acestea sunt calculate la trenurile personale şi accelerate Pentru abonamentele pe trei, şase şi nouă luni, preţurile de mai sus se vor lua proporţional cu numărul lunilor.

— Definitivatul profesorilor secundari

Ministerul Instrucţiunii a dat o decizie privitoare la definitivarea profesorilor secundari. Membrii corpului didactic cari funcţionează cu titlu provizoriu în învăţământul secundar de orice categorie, având o vechime de cel puţin trei ani serviţi efectiv în învăţământ

și cari doresc a căpăta titlul de profesor definitiv, vor adresa o cerere ministerului prin mijlocirea direcțiunii școlii respective, în care se vor da următoarele lămuriri:

1) Numărul ordinului de numire cu titlu provizoriu, data și localitatea în care a trecut examenul de capacitate, calificarea obținută specialitățile pentru care e abilitat, mediile cu clasificarea, precum și titlul academic ce posedă. 2) Un tablou care să arate frecvențarea profesorului. 3) Observațiile asupra aptitudinii didactice și asupra raporturilor cu ceilalți colegi de școală. 4) Pedepsele eventuale. 5) Reputația de care se bucură în societate. 6) Activitatea științifică și pedagogică în afară de școala (lucrări publicate etc. (Cuvântul.)

— **Asigurarea fondurilor școlare.** Ministerul instrucțiunii a fost înțrmat că unele comitete școlare depun fondurile provenite din taxe școlare la unele bănci neseroase, numai în vederea unor procente mai mari. Asemenea bănci prin operațiunile lor au ajuns (cum s'au întâmplat două cazuri) sau vor ajunge la faliment periclitând averea școlaelor. Ministerul a pus în vedere tuturilor comitetelor școlare să-și depună fondurile numai la casieriiile statului și în comptul Casei de depuneri.

— **Logodna.** Dl. Nicolae Nistor, revizor școlar al jud. Turda și d-șoara Maria Ofoiu inv. în Turda, logodiți. Dorim din suflet colaboratoru-

lui nostru și harnicului om de școala ca pasul pe care-l face să-i aducă multă fericire.

— **Din plasa Crasna.** În mai multe comune din această plasă merg rău treburile școlii. Amintim câteva din relele, cari bântue aici. Unii dintre învățători ocupă târziu posturile, alții le părăsesc în mod arbitrar pe săptămâni întregi, nu se țin cursurile regulat, nu se pune nici o grijă pe averea școlii etc. Deocamdată numai atât. Altădată vom arăta cu numele oamenilor și faptele. *My.*

Necrolog. Corpul didactic din comuna Boian plasa Tășnad, cu profund regret anunță decedarea colegei, *Vaida Valeria*, învățătoare de stat din comuna Ciutelec jud. Bihor, întâmplată în comuna Boian în ziua de 23 Noemvrie 927, după o muncă de abia 2 ani, depusă în ogorul culturii neamului, fiind atacată de o boală crudă. Imormântarea, la care au asistat mai mulți colegi, a avut loc în 25 Nov. a. c. Odinească în pace! Corpul didactic din Boian.

Lucreția Iluțiu inv. la școala primară de stat din Bobota, a decedat în 3 Dec. a. c. la casa părintească din Satu-Mare după o boală grea și îndelungată. Odihnească în pace.

— **Orele de birou.** La Revizoratul școlar se țin *dela 8-1 și 3-5* cu excepția Duminecilor și Sărbătorilor ie-gale. Particularii se primesc numai între orele 11-1.

PARTEA OFICIALĂ

În această parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștiincios, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj.

No. 77—1927.

Monografiile școlare.

La ordinul nostru de mai sus de data 15 Ianuarie a. c. publicat în No. 3 al revistei, referitor la scrierea monografiei școlii numai 34 de școale au satisfăcut din cele 276 câte avem în funcțiune, pe termenul statorit.

Având în vedere importanța monografiilor, punem în vedere din nou tuturor directorilor și dirigintilor școlari în mod obligator, să se îngrijească de scrierea monografiei școlii și să o înainteze Revizoratului școlar, cel mult *până la data din 1 Aprilie 1928* și să deschidă și conducă „*Cronica școlii*” conform instrucțiunilor date.

Pentru neexecutarea acestui ordin se vor aplica sancțiuni.
Zălau, la 10 Decembrie 1927.

No. 2374—1927.

Acordarea titlului de învățător ajutor.

„România Ministerul Instrucțiunii Inspectoratul Regiunii II-a școlară Oradea No. 7446 - 1927. Doamnelor Revizor, Avem onoarea a Vă comunica în copie ordinul Min. No. 103.543 - 1927, rugându-Vă să binevoiți a-l comunica și celor interesați;

„România Ministerul Instr. Dir. Gen. a înv. normal primar Biroul A. No. 103.543 - 1927. -- Doamnelor Inspector Șef, Cu privire la art. 121 din legea învățământului primar, privitor la

acordarea titlului de inv. ajutor, avem onoare a vă face cunoscut, interpretarea acestui articol dată de Minister, ce în mod logic și în concordanță desăvârșită cu spiritul legii -- reese din acest articol:

Învățătorilor stagiați, care după absolvirea a patru clase secundare, au funcționat patru ani de suplinire în învățământul primar și care în acești patru ani de suplinire au făcut și două cursuri de vară. -- li se acordă titlul de învățător ajutor -- trecând un an dela acest titlu au dreptul să depună examenul de capacitate la o școală normală.

No. 2511 - 1927.

Neexecutarea ordinului No. 2511—1927.

Cu No. de mai sus s'a pus în vedere tuturor directorilor școlari cari în conformitate cu art. 19 din lege și 29 din regulament până la 20 Sept. să înainteze tabloul copiilor pentru cari sau depus declarații, că vor frecventa școalele particulare. La acest ordin au raportat toți directorii școalelor de stat afară de directorii notați uai jos cari n'au satisfăcut acestui ordin nici după repețite invitări.

Di Ioan Lariu Lelei, Andreiu Sabou Acăș, Ilile Cheregi Ciumești, Maria Crișan Ardelean Bonosat și Valeriu Vanca din Panic.

Zălau, la 15 Decembrie 1927.

No. 2632—1927.

Perceperea taxelor de înscriere se interzice

Comunicăm în copie ordinul Onor Minister al Instrucțiunii pentru conformare:

„Domnule Revizor, Învățământul primar fiind obligatoriu și gratuit se interzice perceperea de taxe de înscriere, etc, Dacă cineva din părinții copiilor, oferă benevol vre-o sumă, numai așa să se primească. p. Ministru; ss. M. Vasilescu. p, Director Gen. ss Theodorescu.“

Zălau, la 10 Noembrie 1927.

No. 2638—1927.

Vânzarea hârtiei uzate.

Comunicăm cele ce urmează spre conformare.

„Domnule Director, In conformitate cu ord. Ministerul No. 9579—1927, avem onoare a Vă comunica în copie jurnalul Consiliului de Miniștri No. 1697 din 14 Iulie 1927, prin care se stabilește norme noi pentru vânzare hârtiei scoasă din uz, spre a vă conforma întocmai.

„Copie. Jurnal. In ședința sa dela 14 Iulie 1927; Luând în deliberare referatul Dlui președinte al Consiliului de Miniștri sub No. 4721—1927! Decide: Art. I. Se anulează dispozițiunile luate prin jurnalul consiliului de Miniștri No. 2613 din 4 August 1926. prin care se hotără ca autoritățile publice (stat, județ și comună) să vândă contra cost, hârtia provenită din registre, dosare, chitanțiere, concepte etc. Asociației cercurilor de gospodine și societății pentru ocrotirea tinerelor fete, prețul de kilogram fiind fixat de către dl. Ministru al Instrucției și Comerțului. — Art. II. Toate autoritățile publice (stat județ și comună) vor vinde pe viitor restul de hârtie, registre, dosare, chitanțiere, conspecte etc. care trebuiesc scoase din serviciu, prin licitație publică. ss. I. Brătianu, I. Inuleț, N. Titulescu, L. Mrezac, I. Nistor, Ștețian Popescu, I. Duca, C. Argetoianu, Al. Lăpădatu. ss. Inspector Șef: G. Bota.“

Zălau, la 6 Oct. 1927.

No. 2754—1927.

Stagiul militar tinerilor cu termen redus.

Comunicăm în copie ordinul Onor. Inspectorat școlar cu No. 8959—1927 pentru a se lua la cunoștință din partea celor interesați:

„Domnule Revizor, Vă comunicăm în copie ord. Min. Instr. cu rugămintea ca să-l aduceți la cunoștință celor interesați prin foaia oficială:

Domnule Inspector Șef. Ministerul de Războiu, Marele Stat Major, în urma intervenției noastre, ne face cunoscut, cu adresa No. 9135 din 1 Septembrie a. c. următoarele:

Potr. vit art. 4 din legea asupra ofițerilor de rezervă tineri cu termen redus art. 52 și 53, care nu vor absolvi școli pregă-

titoare de ofițeri, respectiv subofițeri de rezervă, urmează a face la corpuri întreg serviciu militar sub arme.

Potrivit art. 55 din legea de recrutare și art. 4 din legea asupra ofițerilor de rezervă tineri cu termen redus care nu vor reuși la examenul de ofițeri, respectiv subofițeri de rezervă, vor fi menținuți la serviciu și vor putea trece după 6 luni un al doilea examen, când neobținând certificatul vor face termenul de serviciu militar întreg, pentru care au fost recrutați.

Față de aceste dispozițiuni categorice, Dl. Ministru de Războiu a hotărât a nu se face nici o derogare dela dispozițiunea legii. Arătându-Vă cele ce preced vă rugăm să binevoiți a aduce la cunoștință celor interesați aceste dispozițiuni prin organele de control din acea regiune. Dir. Gen. ss. Petre Ghțescu. „p. Inspector Șef. ss. Tulbure.“

Zălau, la 11 Oct. 1927.

No. 2792—1927.

Aplicarea Art. 159 din Legea inv.

Comunicăm mai jos în copie ord. No. 9695—1927 al Onor. Inspectorat școlar cu adausul, că acest spor se acordă celor îndreptățiți numai în baza angajamentelor depuse la revizoratul școlar

„Domnule Revizor, Binevoiți a aduce la cunoștință celor interesați că Ministerul cu ord. No. 216.315—1927 în urma intervenției făcută de Inspectorat cu rap. No. 6304 și 6305—1921 a hotărât să se aplice și pe mai departe legea (art. 159) plătinându-se membrilor corpului didactic primar cari nu sunt originari din jud. Sălaj svorul de 50%. — Plata se va face pe bază de stat, ce vor fi înaintate direct Ministerului pentru ordonanța-rea (dir. inv. primar.) p. Inspector. Șef, ss. P. Dan. Șeful serviciului, ss. Indiscifrabil.“

Zălau, la 22 Oct. 1927.

No. 2795—1927.

Instrucțiuni pentru primirea elevilor în școlile din comunele unde a fost boala Paraliza Infantila.

Conform ordinului No. 151.151—1927 al Ministerului Instrucțiunii, publicăm, mai jos „Instrucțiunile“ date de Minister Sănătății și Ocrotirilor Sociale.

Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale — Instrucțiuni pentru primirea elevilor în școlile primare din localitățile unde a fost boala Poliomyelita Infantilă :

1. Elevii din localitățile, cari au fost bătute de paralizie infantilă (poliomyelită infantilă), se vor prezenta la școală cu un certificat doveditor că în familia sa, sau în casa în care locuiește, nu sunt bolnavi de poliomyelită; iar dacă au fost, că s'a aplicat desinfecțiunea atât a locuinței, cât și a persoanelor.

Acest certificat va fi eliberat de un medic, dacă aceasta nu se poate, cea ce se întâmplă în marea majoritate a comunelor rurale, atunci agentul sanitar, sau moașa cercului va da o notă de serviciu în acest sens, vizată de primarul comunei.

2. La intrarea în școală fiecare elev va fi supus unei vizite de control, care în localitățile unde sunt medici oficiali, va fi făcută de un medic, în localitățile unde nu sunt medici oficiali, de directorul, sau dirigintele școlii.

3. Cei ce nu vor avea atari certificate, sau se va constata că prezintă oarecari simptome bănuite de poliomyelită nu vor fi admiși în școală. Cei găsiți cu astfel de simptome vor fi separați de restul celorlalți elevi și se va chema imediat medicul pentru a-i vedea și decide asupra măsurilor de luat pentru ei. Acolo unde în localitate nu este medic, elevii aceștia vor fi izolați în casele lor, până la sosirea medicului oficial care va fi înștiințat.

Elevii din localitățile unde au fost cazuri de poliomyelită, vor face baie sub supravegherea cuiva: la școlile din comunele urbane se vor instala spălătoare unde copiii să-și poată spăla fața și mâinile, precum și să facă gargară și să-și spele cavitatea nasală, când intră sau ies din școală, cu o soluțiune antiseptică recomandată de medicul oficial, operațiuni cari se vor face sub controlul directorului școlii, sau delegatului său.

Domnii directori și diriginți de școlile urbane și rurale, vor observa cu cea mai mare atențiune pe elevi și, când vor constata că sunt indispuși, că au fierbințeală, sau alte simptome, cari dau de bănuț, îi va anunța medicului oficial, sau dacă în localitate nu este medic, agentulu, sanitar, moașei, sau primarului, cari la rândul lor vor anunța pe medicul sanitar respectiv. Deasemenea, va anunța medicul, sau pe ceilalți arătați mai sus, când un elev lipsește dela școală de 2. sau mai multe zile.

Se vor opri cu desăvârșire ca elevii să bea apă cu acelaș vas; fiecare va avea vasul său de băut apă; iar rezervorul de

apă, dacă nu este sistem central de aprovizionare, va fi acoperit cu capac înmuiat și prevăzut cu robinet de scurgere.

De preferință elevii nu se vor încuartiera de cât în case unde nu sunt și nici n'au fost bolnavi de poliomyelită infantilă, sau dacă aceasta nu, se poate din diferite împrejurări, în case unde deși au fost asemeni bolnavi, s'a aplicat desinfecțiunea după certificarea medicului.

În scopul aplicării acestei măsuri medicii oficiali vor avea liste complete de casele în cari au fost bolnavi de poliomyelită.

Nu se vor admite în curtee școalelor comercianți ambulanti cu produse alimentare, sau băuturi.

Medicii sanitari de circumscripție rurală, cum și cei de circumscripție urbană din localitățile contaminate de poliomyelită vor vizita des școalele timp de 15 zile.

No. 2954—1927.

Recomanda Imnul învățătorilor.

Recomandăm pentru toate bibliotecile școalelor primare „Imnul Învățătorilor“ pentru cor mixt de preotul Octavian G. Simion din Cornat jud. Brașov. Prețul 30 Lei; se poate comanda dela autor.

Zălau, la 10 Nov. 1927.

No. 3174—1927.

Interzicerea manualelor neaprobate.

Comunicăm în copia arsinul Onor. Inspectorat școlar No. 71442—1927 spre strictă observare.

„Domnule Revizor, din partea organelor de control suntem informați, că la unele școli de sub jurisdicțiunea DVs. se folosesc manuale didactice, cari nu sunt luate în tabloul cărților aprobate de Minister și publicate în Monitorul Oficial No. 164 din 27 Iulie 1927, Vă rugăm deci să binevoiți a lua măsuri, urgente, ca acele cărți să fie scoase din uz, deoarece legea interzice întrebuințarea cărților neaprobate și prevede sancțiuni aspre pentru învățătorii și școlile, cari le întrebuințează. p. Inspector Șef, ss. P. Dan. Șeful serviciului, ss. Indiscifrabil.“

Zălau, la 14 Nov. 1927.

No. 3218—1927.

Tuturor direcțiunilor școalelor de stat.

Vă comunicăm în copie ordinul Ministerial No. 13927—1927 pentru conformare:

„No. 139427—1927. Domnule Revizor, Ministerul de Războiu oficial Național I O. V. ne aduce la cunoștință, că înățătorii primind dela centru cărți, calendare de tot felul, tablouri, bilete de loterii, etc. le impune cu deasila până și invalizilor, orfanilor și văduvelor de războiu, cari au nevoie de serviciile lor. Aducând-Vă la cunoștință cele de mai sus, Vă invităm să puneți în vedere învățătorilor și institutorilor din județul DVs. să nu oblige cu deasila pe orfanii de războiu să cumpere. Director General. ss. Vasilescu. Subdirector, ss. Teedorescu.“

Zălau, la 16 Nov. 1927.

No. 3230—1927

Achitarea Cotizațiilor pentru „Căminul fiilor de inv.“

Publicăm Circulară Asociației Învățătorilor din jud. Sălaj indemnând cu toată stăruința pe membrii corpului didactic din acest județ, să achite cotizațiile pentru Cămin.

„Asociația Învățătorilor din jud. Sălaj. No. 80 1927 *Circular.* Către toți învățătorii de pe teritoriul jud. Sălaj. Domnilor Colegi. Referindu-ne la Circulara noastră No. 45—1926 Șc. N. No. 7—1927 publicate cel dintâi în No. 2 al doilea în No. 5—6 anul 1927 al revistei „Școala Noastră“ și având în bază hotărârea P. C. II. B, șed. III. luată în adunarea gen. a Secției noastre, ținută în zilele de 11 și 12 Sept. a. e. în Carei. în care hotărâre s'au ratificat toate deciziunile Com. centr. referitoare la înființarea fondului pentru ridicarea unui cămin al fiilor de inv. și fixarea cotizației de 1200 Lei de fiecare inv. fungent în acest județ, Vă rugăm pe toți învățătorii din teritoriul județului nostru, că cotizația aceasta de 1200 Lei odată pentru totdeauna — în termen de 3 luni (Până la 1 Martie viitor) să binevoiți a o achita Casierului general al secției noastre Dl Iuliu Cărpineanu inv. dir. Ortelec p. Mirșid punându-Vă în vedere ca în baza sus zisei deciziuni aceasta sumă se va reține pe state în modul obicinuit dela aceia, cari până la data indicată n'au făcut destul

acestei îndatoriri. — Credem ferm, că entuziasmul de care au fost premorse deciziunile de cari facem amintire nu a fost foc de paie, ci adevărată convingere a omului matur, nu va întârzia nici unul să se achite de aceasta obligațiune: cea mai plăcută, cea mai leală față de noi înșine. Să ne ridicăm din viața noastră obicinuită în sfere mai înalte, să ne gândim la viitorul fiilor noștri, pentru care trebuie să aducem jerte noi, ca odată cu fală să ne pomenească memoria pentru că am știut să ne ridicăm deasupra preocupărilor zilnice punând bazele unei instituțiuni ideale prin care am asigurat fericirea succesorilor noștri, cărora noi numai bună creștere le putem să le lăsăm ca moștenire și un nume cinstit, căci altceva nu avem. Cu nădejdea în Dzeu Vă zicem deci; *Inainte!* Șimleul-Silvaniei, la 13 Noemvrie 1927. Președinte: ss. Simion Orosz. Secretară: ss. Valeria Lobonțiu.“
Zălau, la 20 Noemvrie 1927.

No. 3392—1927.

Ioan Buta licențiat numit conferențiar la cursurile complementare

Onor. Minister cu ord. No. 153.696 —1927 a numit pe ziua de 15 Nov. 1927 pe Dl Ioan Buta, licențiat în drept, ca conferențiar onorific la cursurile complementare de pe lângă școlite primare.

Zălau, la 13 Dec. 1927.

No. 3535—1927.

Repartizarea dlor Inspectori.

Facem cunoscut, celor în drept, că On. Minister al Instr. cu Decizia No. 157.951 din 28 Nov. 1927 în regiunea noastră școlară sunt repartizați: Dl Gheorghe Stoinescu Inspector general primar; Radu Popescu inspector al activității extra-școlare culturale pentru jud. Bihor, N. Simu inspector al activității culturale și extra-școlare pentru județele Satu-Mare și Maramurăș.

Domnii Pomiliu Dan și Gheorghe Tulcure sunt inspectorii școlari primari de circumscripție inamovibili pentru județele Bihor și Sălaj respective Satu-Mare și Maramurăș.

Zălau, la 12 Dec. 1927.

No. 3511—1927,

Organele de control nu pot profesa în școlile particulare.

În baza ordinului Minist. Instr. Dir. Gen. a Înv. primar No. 148673—3927 din 22 Nov. 1927* punem în vedere organelor de control din județul nostru că le este riguros interzis să profeseze în școlile particulare.

Zălau, la 13 Dec 1927.

No. 3477—1927.

Recomandă lucrarea „Știința Educației“.

Comunicăm ordinul No. 155690—1927 al Onor. Minister spre conformare:

„Domnule Revizor, În conformitate cu avizul Consiliului Inspectorilor Generali ai învățământului primar și normal primar și ca urmare la circulara No. 151319—1927 către învățători, pentru reimprespătarca și complecterea cunoștințelor Dlor învățători, vă punem în vedere să le recomandați să citească lucrarea „Știința Educației“ de Dr. Jean Demoor și Tobie Jonckheere tradusă de Dra Alexandrina Demetrescu, Inspectoară școlară. — Stăruiți în mod deosebit, în inspecțiile ce le faceți ca învățătorii să citească și chestionați-i asudra operilor și autorilor ce au citit, căci numai ținându-se în curent cu literatura didactică-pedagogică, pot contribui cu succes la desăvășirea operei de cultură pe care sunt chemați s-o înfăptuiască. Cartea se găsește în editura Cultura Națională Strada Doamnei No. 1 din București. Director General: ss. Petre Ghițescu. Subdirector, ss. Indiscifrabil.“

Zălau, la 13 Dec. 1927.

No. 3666—1927.

Cererile pentru scutiri de obligativitate și dispensa de vârstă.

Având în vedere că aproape zilnic între la revizoratul școlar cereri în care se solicită scutiri de obligativitatea școlare sub diferite motive și cereri pentru dispensă de vârstă sub 7 ani: punem în vedere tuturilor direcțiunilor școlare spre strictă conformare să nu mai dea curs la astfel de cereri.

Termenul acestor cereri este la începutul anului școlar, în epoca înscrierilor și numai în baza motivelor prevăzute la art. 12 din legea învățământului primar.

Zălau, la 17 Decembrie 1927.

No. 3486—1927.

Combaterea alcoolismului.

Publicăm mai jos în copie ordinul Onor. Minister cu No. 143.390—1927 invitând pe toți membrii corpului didactic primar sa combată cu cea mai mare energie alcoolismului.

„Doamnule Revizor școlar, este în deobste cunoscut, că datorită lecturilor din ultimul timp reforma agrară și altele starea materială a păturei țărănești, ca și a lucrătorilor meseriași, s'a imbubătățit mult. Cu cât însă disponibilitățile acestor mase sporesc, cu atât grija ca folosirea lor să fie îndrumată pe calea propășirii trebuie să fie mai mare. — Și cum la noi aceste pături — din lipsa datorită vitregiei — vremurilor a unei pregătiri culturale mai înaintate ar putea cu înlesnire aluneca pe căi greșite, ca de pildă a folosirii fără măsură a băuturilor alcoolice cauză de slăbire și fizică și morală — o vădit că înlănțuirea unei atari puțințe e o chestiune națională, — acest scop. Ministerul de Finanțe încă din 1925 a întocmit un proiect de lege, care a și fost depus pe birourile Corpurilor legiuitoare: se impune dar ca dispozițiile fundamentale ale acestui proiect să fie tămăcită raselor populare interesate direct spre a cunoaște scopul și urmările binefăcătoare ale acestei legiuri. Pentru acestea facem un stăruiitor apel la prijinul tuturor acolora, care prin rolul lor fie de răspânditori ai culturii fie că felul ocupației îi pune în deaproape legătură cu masele populației să facă cunoscut, și să lămurască bunele urmări ale noului regim al băuturilor alcoolice, înlăturind astfel piedecile ce unii — nădălduim puțin la număr călăuziți de interese individuale, ar pune în realizării lui. Corpul didactic prin menirea ce are de educator și intelectual și sufletește al maselor este cel mai în măsură a le lumina asupra roadelor nefaste ce decurg din abuzul consumului alcoolului. — Nu ne indoim dar acest corp de seamă înțelegând marele interes național și moral, ori de câte ori va avea prilej va da sprijinul în luminaarea maselor asupra măsurilor prevăzute în proiectul în cauză, cum și asupra efectelor binefăcătoare urmărite de el. Aducându-Vă la cunoștiință cele de mai sus vă rugăm să faceți cunoscut, corpului didactic din județul DVs. p. Ministru: ss Petre Ghițescu. Director General; ss. Indescifrabil.“

Zălau, la 13 Decemvrie 1927.

I. MANGO, revizor școlar

Tipografia „LUCEAFĂRUL“ Zălau. 1927.

